

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

9.3.2009

B6-0113

PROJEKT REZOLUCJI

w odpowiedzi na pytanie wymagające ustnej odpowiedzi O-0026/2009

zgodnie z art. 108 ust. 5 Regulaminu

złożył Thijs Berman

w imieniu Komisji Rozwoju

w sprawie wody, w perspektywie Piątego Światowego Forum Wody, które odbędzie się w Stambule w dniach od 16 do 22 marca 2009 r.

B6-0113

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie wody, w perspektywie Piątego Światowego Forum Wody, które odbędzie się w Stambule w dniach od 16 do 22 marca 2009 r.

Parlament Europejski,

- uwzględniając oświadczenia końcowe w czterech pierwszych Światowych Forów Wody, które odbyły się w Marrakeszu (1997 r.), Hadze (2000 r.), Kioto (2003 r.) i Meksyku (2006 r.),
- uwzględniając oświadczenie z konferencji dublińskiej (1992 r.), zalecające wdrożenie zintegrowanego gospodarowania wodą w uznaniu wartości wody we wszystkich dziedzinach jej zastosowania oraz wprowadzające zasadę taryfikacji wody,
- uwzględniając utworzenie Światowej Rady Wody w 1996 r. w celu stymulowania refleksji na temat wyzwań związanych z międzynarodową polityką wodną,
- uwzględniając deklarację ministerialną z Międzynarodowej Konferencji nt. Wody, która odbyła się w Bonn w 2001 r., podkreślającą pilną potrzebę zdobywania nowych funduszy od wszystkich potencjalnych kategorii inwestorów oraz konieczność uzupełniania publicznego finansowania wody wkładem kapitału prywatnego przy równoczesnym zachęcaniu do działań na szczeblu lokalnym,
- uwzględniając konferencję z Monterrey, która wprowadziła koncepcję światowego partnerstwa na rzecz wody, polegającego na prowadzeniu wieloaspektowego dialogu między równymi partnerami, rozszerzonego również na przedsiębiorstwa, instytucje finansowe i społeczeństwo obywatelskie, którą to inicjatywę podjęło Nowe Partnerstwo na rzecz Rozwoju Afryki (NEPAD) i szczyt G8 w Genewie w 2001 r. oraz Forum na rzecz Partnerstwa z Afryką w 2003 r.,
- uwzględniając konwencję UE-ONZ przyjętą w Helsinkach w 1992 r., która weszła w życie w 1996 r. i stworzyła ramy prawne współpracy regionalnej w dziedzinie ochrony i użytkowania transgranicznych cieków wodnych i jezior międzynarodowych,
- uwzględniając nowojorską konferencję poświęconą celom milenijnym, przewidującą, że do 2015 r. o połowę zmniejszy się odsetek ludności niemającej stałego dostępu do wody pitnej,
- uwzględniając drugie światowe sprawozdanie ONZ w sprawie zarządzania zasobami wodnymi, pt. „Woda, nasza wspólna odpowiedzialność”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie samorządów lokalnych i współpracy na rzecz rozwoju,
- uwzględniając swoją rezolucję w sprawie Czwartego Światowego Forum Wodnego – Meksyk, 16-22 marca 2006 r.,
- uwzględniając skierowane do Komisji pytanie ustne O-0026/09 w sprawie Piątego Światowego Forum Wody w Stambule w dniach 16-22 marca 2009 r.,
- uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,

- A. mając na uwadze, że brak wody i kanalizacji jest przyczyną 8 milionów zgonów rocznie, że ponad miliard osób nie ma łatwego dostępu do wody pitnej za przystępną cenę i że prawie dwa i pół miliarda osób nie posiada żadnych urządzeń kanalizacyjnych,
- B. mając na uwadze, że 2,8 miliarda osób żyje w miejscach dotkniętych deficytem wody i że do 2030 r. liczba ta wzrośnie do 3,9 miliarda,
- C. mając na uwadze, że uboga ludność jest najbardziej narażona na skutki zmian klimatycznych, a zarazem ma najmniejszą zdolność dostosowania się do nich,
- D. mając na uwadze, że 70% światowego zużycia wody jest całkowicie pozbawione logiki finansowej, ponieważ w rolnictwie nikt nie płaci za wodę kwot zbliżonych do ceny tego zasobu,
- E. mając na uwadze, że usługi związane z korzystaniem z wody i z racjonalnym gospodarowaniem nią powinny wyznaczać poziom cen uniemożliwiający nadmierną eksploatację zasobów przez niektóre sektory, a umożliwiającą inwestowanie w utrzymanie i poprawę infrastruktury, w połączeniu ze środkami towarzyszącymi pozwalającymi zagwarantować sprawiedliwą dystrybucję wody i ze wsparciem rządowym dla ubogich rodzin, by mogły one płacić za wodę zaspokajającą ich podstawowe potrzeby,
- F. mając na uwadze, że całościowe dotacje do wody, prowadzące do ustalenia się sztucznie niskiego poziomu cen, prowadzą do nadmiernej eksploatacji zasobów przez niektóre sektory i są jedną z głównych przyczyn niedostatku wody,
- G. mając na uwadze, że dystrybucję wody charakteryzują ogromne nierówności, chociaż dostęp do wody powinien być podstawowym i powszechnym prawem, a najodpowiedniejszy szczebel decydowania o dystrybucji wody i zarządzaniu nią to szczebel lokalny,
- H. mając na uwadze, że liberalizacja i deregulacja dystrybucji wody w krajach rozwijających się, zwłaszcza najsłabiej rozwiniętych, może – wobec braku solidnych ram prawnych przy wprowadzaniu tychże środków – prowadzić do wzrostu cen dotykającego najuboższych i ograniczającego ich dostęp do wody,
- I. mając natomiast na uwadze, że partnerstwo publiczno-prywatne łączące rygorystyczne i przejrzyste przepisy z własnością publiczną i prywatnymi inwestycjami może przyczynić się do poprawy dostępu do wody i kanalizacji oraz do rentowniejszego korzystania z nich,
- J. mając na uwadze, że główne przeszkody w skutecznym gospodarowaniu wodą to: przyznawanie wodzie niskiego priorytetu pod względem politycznym i finansowym, złe zarządzanie, niedostateczne ramy prawne, brak przejrzystości przy negocjowaniu umów i udzielaniu zamówień, korupcja i brak debaty na temat wysokości taryf,
- K. mając na uwadze, że według OECD odsetek oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) przeznaczonej na wodę i kanalizację stanowi zaledwie 9% ODA dwustronnej i 4,5% ODA wielostronnej, a przy tym jest ona źle rozdzielana, gdyż kraje najsłabiej rozwinięte otrzymały tylko 24% funduszy, chociaż to one mają największe potrzeby,
- L. mając na uwadze, że Światowe Forum Wody, zbierające się co trzy lata, to miejsce debaty i ukierunkowywania światowych decyzji politycznych dotyczących gospodarowania wodą i zasobami wodnymi,

1. oświadcza, że woda to wspólne dobro należące do całej ludzkości i że dostęp do niej powinien być podstawowym i powszechnym prawem; wzywa do podjęcia wszelkich wysiłków niezbędnych, by do 2015 r. zapewnić najuboższej ludności dostęp do wody;
2. oświadcza, że woda, uznawana za dobro publiczne, powinna podlegać kontroli publicznej, bez względu na to, czy sektor prywatny gospodaruje nią częściowo lub w całości bądź nie gospodaruje nią wcale;
3. podkreśla, że każda polityka gospodarowania wodą musi obejmować również ochronę zdrowia publicznego i środowiska i że Światowe Forum Wody powinno przyczynić się do opracowania strategii zachęcających do takiego rodzaju rozwoju gospodarczego i rolnego, który zapewni wysoki poziom jakości wody;
4. oczekuje zaniechania stosowania systemów dotacji całościowych do dystrybucji wody, podważających zachęty do wydajnego gospodarowania wodą i powodujących nadmierną eksploatację zasobów, by uzyskać fundusze na dotacje ukierunkowane, zwłaszcza dla ludności ubogiej i wiejskiej, w celu ustanowienia dostępu do wody po przystępnych cenach dla wszystkich ludzi;
5. podkreśla znaczenie tworzenia organów wspólnego gospodarowania wodą w krajach leżących nad tym samym zbiornikiem wodnym, aby doprowadzić do powstania lub wzmocnienia solidarności sprzyjającej łagodzeniu napięć lub rozwiązywaniu konfliktów;
6. przypomina o zasadniczej roli kobiet w zaopatrzeniu w wodę, gospodarowaniu nią i ochronie jej zasobów;
7. zwraca się do państw członkowskich o zwiększenie wkładu w ODA pomimo kryzysu finansowego, by zrealizować milenijny cel rozwojowy dotyczący zaopatrzenia w wodę pitną, w której to dziedzinie potrzeby inwestycyjne wynoszą 180 mld dolarów rocznie;
8. apeluje, by w ramach X Europejskiego Funduszu Rozwoju zwiększono pulę środków Europejskiego Funduszu Wodnego przeznaczonych dla krajów AKP, a także by opracowano nowe sposoby finansowania, w tym prywatnego, oraz nowatorskie rodzaje partnerstwa, zwłaszcza w postaci finansowania solidarnego;
9. oczekuje, że dwustronna ODA będzie wspierać niektóre działania wielostronne, np. afrykańską inicjatywę wodną;
10. uważa, że ODA należy wykorzystywać w połączeniu z zasobami samorządów, dobrowolnymi datkami, pożyczkami bankowymi i kapitałem prywatnym, by zapewnić sektorowi wodnemu jak najpełniejsze finansowanie;
11. nalega, by utworzono mechanizmy gwarancyjne, które instytucje finansowe i rozwojowe mogłyby stosować jako przeciwwagę dla ostrożności inwestorów na rynku wody;
12. stwierdza, że państwo pozostaje głównym podmiotem polityki wodnej, wypełniając zadania polegające na określaniu niezbędnych działań politycznych i środków, na doborze partnerów i ustalaniu zakresu odpowiedzialności, a także przekazując wykonywanie tych zadań samorządom;
13. nalega, by gospodarowanie zasobami wodnymi opierało się na podejściu zdecentralizowanym, partycypacyjnym i zintegrowanym, włączającym użytkowników i decydentów w określanie polityki wodnej na szczeblu lokalnym;
14. zwraca się do Komisji o opracowanie programów uświadamiających dotyczących wody

zarówno w UE, jak i w krajach partnerskich;

15. z naciskiem podkreśla konieczność wsparcia lokalnych władz publicznych w wysiłkach na rzecz wdrażania demokratycznego zarządzania wodą spełniającego kryteria skuteczności i przejrzystości, regulowanego i uwzględniającego cele dotyczące zrównoważonego rozwoju w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców;
16. zwraca się do Komisji i Rady o uznanie zasadniczej roli władz lokalnych w ochronie zasobów wodnych i gospodarowaniu nimi, aby wszędzie to one były odpowiedzialne za zarządzanie sektorem wody, a także ubolewa, że w europejskich programach współfinansowania niewielką wagę przywiązuje się do kompetencji samorządów w Unii Europejskiej;
17. w związku z tym zwraca się do Komisji i Rady o zachęcanie władz lokalnych w UE do przeznaczania części opłat pobieranych od użytkowników za świadczenie usług wodociągowych i kanalizacyjnych na działania dotyczące współpracy zdecentralizowanej;
18. wnioskuję, by w kontekście utrzymania własności publicznej i w odpowiednich ramach regulacyjnych i prawnych wzmocnić wysiłki na rzecz zaangażowania sektora prywatnego w dystrybucję wody, aby skorzystać z kapitału, umiejętności i technologii, jakimi sektor ten dysponuje, w celu poprawy dostępu do wody i kanalizacji;
19. uważa, że zadaniem państw jest włączenie drobnych usługodawców prywatnych w krajowe strategie zaopatrzenia w wodę;
20. jest zdania, że systemy partnerstwa publiczno-prywatnego, w których władze publiczne nadal są właścicielami infrastruktury i zawierają z sektorem prywatnym umowy dotyczące zarządzania, mogą być jednym ze środków prowadzących do poprawy dostępu do wody i kanalizacji za przystępną cenę;
21. nalega, by propagowano nowe podejścia, np. nawadnianie obszarów wiejskich i tworzenie pierścieni zieleni wokół miast w celu poprawy bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenia niezależności lokalnej;
22. uważa, że odgrywana przez organizacje pozarządowe rola pośrednika w kontaktach z mieszkańcami to niezastąpione uzupełnienie działań gwarantujących powodzenie projektów realizowanych w krajach ubogich;
23. oczekuje zastosowania taryfowych środków wyrównawczych pozwalających na zaopatrzenie osób najuboższych w wodę po przystępnych cenach;
24. jest przekonany, że należy korzystać również z oszczędności lokalnych, co wymaga usunięcia przez rządy wszelkich przeszkód natury prawnej, fiskalnej czy administracyjnej utrudniających rozwój lokalnych rynków finansowych;
25. zachęca Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia polityki wspierania gospodarowania wodą opartej na zasadzie powszechnego, sprawiedliwego i niedyskryminującego dostępu do zdrowej wody;
26. wnioskuję, by Komisja i państwa członkowskie ułatwiały i wspierały wysiłki krajów rozwijających się związane z dostosowaniem do zmian klimatycznych i z łagodzeniem ich skutków; przypomina w związku z tym o znaczeniu szybkiego ustanowienia światowego przymierza na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym;
27. podkreśla znaczenie uwzględniania potrzeb osób ubogich przy opracowywaniu polityki

zaopatrzenia w wodę i gospodarowania nią, zwłaszcza w odniesieniu do mieszkańców najbardziej narażonych na skutki zmian klimatycznych;

28. wnioskuję, by reprezentując UE na forum w Stambule, prezydencja dysponowała mandatem obejmującym:
  - uznanie dostępu do wody pitnej za zasadnicze i fundamentalne prawo człowieka, a nie tylko za dobro gospodarcze będące przedmiotem handlu i podlegające wyłącznie zasadom rynkowym,
  - obronę kierunków wyrażonych w niniejszej rezolucji;
29. oczekuje podjęcia negocjacji na forum ONZ w celu zawarcia traktatu międzynarodowego uznającego wspomniane prawo;
30. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Radzie Ministrów AKP-UE, Sekretarzowi Generalnemu ONZ i Sekretariatowi Generalnemu komitetów Światowej Umowy Wodnej.